

Elementary teachers' lived experiences of implementing Qualitative- Pandemic: A Descriptive evaluation in virtual education during the Covid A phenomenological study

M. Alipour^{*۱}, M. Miri^۲, S.A. GHasemi^۳, M. Salar Sadeghi^۴

^۱- Ph.D student of Curriculum Planning, Faculty of Educational Sciences, University of Birjand, South Khorasan, Iran

^۲- Assistant Professor, Department of Psychology and Counseling, Farhangian University, PO Box ۱۴۶۶-۸۸۹, Tehran, Iran.

^۳- Master's student in Educational Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Birjand University, Birjand, Iran.

^۴- Bachelor in Primary Education, Farhangian University, Tehran, Iran

Article info	Abstract
Article type: Research Article Received: 2024/04/15 Accepted: 2024/09/06 pp: 71-87	Background and Objectives: This study explored the lived experiences of elementary teachers during the implementation of descriptive evaluation in the virtual education period of COVID-19. Methods: Using a qualitative phenomenological approach, data were collected through in-depth interviews with 15 elementary school teachers in Birjand during the 2021-2022 academic year. Participants were selected via purposive criterion sampling, and data saturation was achieved. The Colizzi (2002) method was used for data analysis, with MAXQDA11 software as the tool. Findings: Data validation was ensured using Guba and Lincoln's (1985) four criteria. Seven main themes emerged: "Learning assessment tools," "Monitoring the educational process," "Parents and evaluation," "Virtual feedback," "Educational and behavioral consequences," "Justice in evaluation," and "Electronic portfolio." Conclusion: Teachers employed various tools and methods to assess and support students' learning in the virtual context, revealing both opportunities and challenges. Virtual evaluations fostered innovative practices and provided insights into students' progress. However, disparities in access to resources, variations in parental involvement, and perceptions of injustice in assessments created significant obstacles. These findings underscore the need for equitable and effective strategies to enhance the virtual education process, emphasizing the critical role of comprehensive support for both teachers and students in overcoming these challenges. Keywords :Elementary teachers, descriptive-qualitative evaluation,virtual education ,covid-19, Phenomenology

تجارب زیسته معلمان ابتدایی از اجرای ارزشیابی کیفی-توصیفی در آموزش مجازی دوران همه گیری کووید-۱۹: یک مطالعه پدیدارشناسانه

محمد علی پور^{۱*}، مینو میری^۲، سیدعلیرضا قاسمی^۳، مهدی سالارصادقی^۴

۱- دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، دانشکده علوم تربیتی، دانشگاه بیرجند، خراسان جنوبی، ایران

۲- استادیار گروه آموزش روانشناسی و مشاوره، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۸۸۹-۱۴۶۶۵، تهران، ایران

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد روان شناسی تربیتی، دانشکده گروه روان شناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

۴- کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	زمینه و اهداف: این مطالعه به بررسی تجربیات زیسته معلمان مقطع ابتدایی در اجرای ارزشیابی توصیفی در دوره آموزش مجازی ناشی از شیوع ویروس کووید-۱۹ پرداخته است.
دریافت: 1403/01/27	روش ها: این پژوهش با رویکرد کیفی و پدیدارشناختی انجام شد. داده ها از طریق مصاحبه های عمیق با ۵۱ معلم مقطع ابتدایی شهر بیرجند در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ جمع آوری شد. نمونه ها به روش نمونه گیری هدفمند از نوع معیار انتخاب شدند و اشباع داده ها حاصل گردید. برای تحلیل داده ها از روش کولیتی (۲۰۰۲) و نرم افزار مکس-کیودا ۱۱ استفاده شد.
پذیرش: 1403/06/16	یافته ها: برای اعتبارسنجی داده ها از چهار معیار گوبا و لینکلن (۵۸۹۱) استفاده شد. هفت مضمون اصلی شناسایی شد: «ابزارهای سنجش یادگیری»، «نحوه رصد فرآیند آموزشی»، «والدین و ارزشیابی»، «نحوه بازخورد مجازی»، «پیامدهای تربیتی و رفتاری»، «عدالت در ارزشیابی»، «پوشه کار الکترونیکی».
صص: ۷۱-۸۷	نتیجه گیری: معلمان از ابزارها و روش های متنوعی برای ارزیابی و حمایت از یادگیری دانش آموزان در فضای مجازی استفاده کردند که هم فرصت ها و هم چالش هایی را آشکار ساخت. ارزشیابی های مجازی موجب ترویج روش های نوآورانه و ارائه بینش های عمیق تری نسبت به پیشرفت دانش آموزان شد. با این حال، نابرابری در دسترسی به منابع، تفاوت در میزان مشارکت والدین، و درک بی عدالتی در ارزشیابی ها، موانع قابل توجهی ایجاد کرد. این یافته ها بر لزوم تدوین راهبردهای عادلانه و مؤثر برای بهبود فرآیند آموزش مجازی تأکید دارند و نقش حیاتی حمایت جامع از معلمان و دانش آموزان را در رفع این چالش ها برجسته می کند.

واژگان کلیدی: معلمان ابتدایی، ارزشیابی کیفی توصیفی، آموزش مجازی، کووید-۱۹، پدیدارشناسی

وضعیت جدید ناشی از شیوع کووید-۱۹ همچنین شرایط بی‌سابقه‌ای را بر وضعیت آموزشی کشورها از جمله ایران تحمیل کرد (قاسمی و کدخدا، ۱۴۰۲). به طوری که در راستای ایجاد قرنطینه و کاهش حداکثری ارتباط میان افراد، مدارس و دانشگاهها نیز تعطیل شدند و کلاسهای آموزش مجازی جانشین کلاسهای حضوری شدند (الهاراکه^۱ و همکاران، ۲۰۲۲؛ کیسرلینگک^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). بهره‌گیری از آموزش‌های مجازی در دوران همه‌گیری کووید-۱۹، فرصت‌ها و همچنین چالش‌هایی را برای دانش‌آموزان و معلمان به دنبال داشت. از مهمترین فرصت‌های بهره‌گیری از آموزش مجازی مواردی همچون انعطاف‌پذیری (عزیزی و حسین‌نژاد، ۱۴۰۰)، دسترسی آسان و سریع به محتوای آموزشی، عدم محدودیت زمانی در مطالعه و حذف تردهای بی‌مورد و پرهزینه (ساداتی و همکاران، ۱۴۰۰) را میتوان نام برد. در مقابل، مهمترین چالش‌های آموزش مجازی می‌توان به پایین بودن سرعت اینترنت (بیرمیپور و اچرش، ۱۴۰۱)، هزینه بالای گوشی تلفن همراه و ترافیک اینترنت، آشنا نبودن با چگونگی راه‌اندازی نرم‌افزارهای آموزشی (رحیمی و همکاران، ۱۴۰۱) و کاهش مشارکت دانش‌آموزان در فرایندهای مختلف تدریس و کاهش تعامل میان معلم و دانش‌آموز (سیدیکی و کاتپال^۳، ۲۰۲۱) اشاره کرد.

یکی از مهم‌ترین فرایندهای آموزش معلمان ابتدایی در دوران آموزش حضوری و مجازی، نظارت بر عملکرد دانش‌آموزان و ارزشیابی پیشرفت تحصیلی آنان به‌صورت توصیفی است (انتهاپی آرانی، ۱۴۰۰). سیستم ارزشیابی توصیفی، الگوی نسبتاً جدید و کیفی است که در حال حاضر در بسیاری از کشورها از جمله ایران و از سال ۱۳۸۱، در مقطع ابتدایی مورد استفاده قرار می‌گیرد و تلاش می‌کند برخلاف الگوهای رایج ارزشیابی، به جای بازخورد کمی، از طریق توجه به معیارهای برنامه درسی و آموزش و همچنین بر اساس اهداف از پیش تعیین‌شده، به عمق و کیفیت یادگیری دانش‌آموزان توجه کند (جعفری و اطهری، ۱۴۰۰؛ سیف، ۱۳۹۸). در این شیوه ارزشیابی نتایج حاصل از بررسی و قضاوت درباره عملکرد دانش‌آموز در هر یک از دروس به‌صورت بازخورد توصیفی ارائه می‌شود (مومتريکس^۴، ۲۰۲۰).

گسترش آموزش مجازی در شرایط ناشی از کووید-۱۹، سبب به‌کارگیری ارزشیابی توصیفی مجازی نیز شد و بسیاری از مدارس در کشور ناگزیر سنجش از آموخته‌ها را در ارزشیابی مجازی دیدند (کاوه نوش‌آبادی و لطفی مفرد نیاسری، ۱۴۰۰؛ مونته‌نگرو-روئدا^۵ و همکاران، ۲۰۲۱). با استفاده از امکانات موجود در فضای مجازی، شیوه‌ها و راهبردهای مؤثری را برای ارزشیابی واقعی از آموخته‌های دانش‌آموزان به کار گرفت، اما از سویی دیگر اطمینان از صحت و اعتبار شیوه‌های ارزشیابی مجازی با توجه به توسعه مداوم ابزارهای الکترونیکی با چالش‌ها و دشواری‌های متعددی روبروست (تئو و پوه^۶، ۲۰۲۰). طبق پژوهش‌های شمالی احمدآبادی و برخوردار احمدآبادی (۱۴۰۱)، گارگ و گوئل^۷ (۲۰۲۲) و میدلتون^۸ (۲۰۲۰)، در دوران همه‌گیری کووید-۱۹، نگرش دانش‌آموزان و دانشجویان به تقلب و عدم صداقت در آزمون‌ها افزایش یافته است.

بنابراین، از آنجایی که معلم یکی از عناصر ارزشمند محیط یادگیری محسوب می‌شود، تجارب زیسته و بازخوردهایی که معلمان در فرآیند یادگیری به دانش‌آموزان می‌دهند، در رشد و بهبود یادگیری آن‌ها مهم به‌نظر می‌رسد. این تجربیات و بازخوردها جریان ساختن و بازسازی دانش یادگیرنده را تقویت می‌کند. ارزشیابی کیفی -

۱. Elharake

۲. Keyserlingk

۳. Siddiquei & Kathpal

۴. Mometrix

۵. Montenegro-Rueda

۶. Teo & Puch

۷. Garg & Goel

۸. Middleton

توصیفی نیز همانند سایر اجزای آموزش و یادگیری، در همه‌گیری کووید-۱۹ به شکل مجازی تداوم پیدا کرد. طبقاً شناسایی و دستیابی به اهداف و کارکردهای آموزش مجازی و همچنین ارزشیابی توصیفی به‌عنوان بخشی ارزشمند از فرآیند آموزش مجازی، ضروری و مهم به نظر می‌رسد که میتوان بر اساس آنها، به مسیر آموزشی که در حال پیمودن است، کمک شایانی کرد. علاوه بر این‌ها شناسایی و تعیین بسیاری از چالش‌های ارزشیابی مجازی در گام نخست و تلاش در راستای کاهش حداکثری این چالش‌ها در گام بعدی، سبب اصلاح و بهبود فرآیند آموزش مجازی خواهد شد. این نکته نیز جای تأمل دارد که به‌کارگیری ارزشیابی کیفی-توصیفی در فضای مجازی، مزایا و فرصتهایی را نیز برای دانش‌آموزان و معلمان به ارمغان خواهد آورد که موجبات پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان توأم با بالندگی حرفه‌ای معلمان را فراهم خواهد کرد. با عنایت به توضیحات بیان‌شده و نیز خلأ پژوهشی موجود در زمینه ارزشیابی کیفی-توصیفی در همه‌گیری کووید-۱۹، پژوهش حاضر، به‌منظور واکاوی تجارب زیسته معلمان ابتدایی از اجرای ارزشیابی توصیفی در آموزش مجازی کووید-۱۹ انجام گرفت. بدیهی است کاربست نتایج پژوهش، سبب خواهد شد تا معلمان دوره ابتدایی با زاویه دید بهتری به اجرای ارزشیابی کیفی-توصیفی در کلاس‌های مجازی بپردازند.

روش پژوهش

با توجه به ماهیت موضوع مورد مطالعه، شیوه و رویکرد پژوهش حاضر کیفی از نوع پدیدارشناسی^۱ است. باید گفت روش پدیدارشناسی کلایزی در این پژوهش استفاده شده است. این روش یکی از رویکردهای پدیدارشناسی توصیفی است که توسط کلایزی^۲ (۲۰۰۲) معرفی شده و به منظور استخراج معنای تجربه زیسته مشارکت‌کنندگان به کار می‌رود. در واقع رویکرد کلایزی بیشتر به ساختار معنایی تجربه و درک پدیده از دیدگاه مشارکت‌کنندگان توجه دارد. در این پژوهش، استفاده از راهبرد هفت مرحله‌ای کلایزی برای تجزیه و تحلیل داده‌ها، بیانگر این است که تأکید اصلی بر توصیف دقیق و عمیق تجارب زیسته معلمان بدون تلاش برای تفسیر یا تحلیل فراتر از آن بوده است. این شیوه کاملاً با ماهیت موضوع (تجارب زیسته معلمان از ارزشیابی کیفی-توصیفی در آموزش مجازی) سازگار است. باید گفت در روش کلایزی، اهمیت زیادی به استخراج واحدهای معنایی و طبقه‌بندی آن‌ها بر اساس دیدگاه مشارکت‌کنندگان داده می‌شود که این فرایند در پژوهش حاضر نیز رعایت شده است. مشارکت‌کنندگان این پژوهش ۱۵ نفر از معلمان شاغل دوره ابتدایی شهرستان بیرجند در نیمسال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بودند که به شیوه نمونه‌گیری هدفمند از نوع معیار به‌طوری‌که معلمان که در دوران کووید-۱۹ در بستر آموزش مجازی ارزشیابی توصیفی را اجرا کرده بودند، انتخاب شدند. در جدول ۱، اطلاعات جمعیت‌شناختی پژوهش ارائه شده است.

جدول ۱. اطلاعات جمعیت شناختی پژوهش

شماره مصاحبه‌شونده	سن	جنسیت	سابقه خدمت	میزان تحصیلات	رشته تحصیلی
۱	۲۸	مرد	۸	کارشناسی ارشد	برنامه ریزی درسی
۲	۳۶	زن	۱۵	کارشناسی ارشد	روانشناسی تربیتی
۳	۳۵	مرد	۱۵	کارشناسی	علوم تربیتی
۴	۳۳	مرد	۱۲	کارشناسی ارشد	برنامه ریزی درسی
۵	۳۴	مرد	۱۳	دکتری	برنامه ریزی درسی
۶	۳۹	زن	۱۸	کارشناسی ارشد	روانشناسی عمومی
۷	۴۰	مرد	۱۹	دکتری	مدیریت آموزشی
۸	۲۹	زن	۹	کارشناسی	علوم تربیتی

۱. phenomenological method

۲. Colaizzi

۹	۴۱	مرد	۱۶	کارشناسی ارشد	برنامه ریزی درسی
۱۰	۴۴	مرد	۲۰	کارشناسی ارشد	برنامه ریزی درسی
۱۱	۲۹	زن	۵	کارشناسی ارشد	تحقیقات آموزشی
۱۲	۲۵	زن	۴	کارشناسی	علوم تربیتی
۱۳	۲۶	مرد	۲	کارشناسی	علوم تربیتی
۱۴	۳۸	مرد	۱۶	کارشناسی ارشد	تکنولوژی آموزشی
۱۵	۲۷	زن	۵	کارشناسی ارشد	روانشناسی تربیتی

مصاحبه‌های مربوطه از طریق تعیین وقت قبلی انجام گرفت. همچنین ابزار گردآوری داده‌ها، مصاحبه نیمه ساختاریافته بود که این فرآیند تا اشباع نظری داده‌ها ادامه پیدا کرد. مدت‌زمان هر مصاحبه با هر یک از معلمان، ۳۰ تا ۳۵ دقیقه بود. بعد از ضبط شنیداری، تمامی فایل‌های صوتی حاصل از مصاحبه‌ها، به رشته تحریر درآورده شد و به شیوه کدگذاری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

همچنین همانطور که پیش‌تر و به‌طور خلاصه گفته شد، برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از راهبرد هفت مرحله‌ای کلایزی (۲۰۰۲) استفاده شد. در این راهبرد، در مرحله اول یادداشت‌برداری از داده‌ها صورت پذیرفت. در مرحله دوم اظهارات و اصلاحات مرتبط با بحث بیرون کشیده شد. در مرحله سوم، از هریک از اظهارات یک مفهوم تدوین شده که بیانگر تفکر اساسی فرد بود، استخراج شد. مرحله چهارم، پس از بررسی چندباره خوشه‌های معنایی شکل گرفته و ارتباط آن با مقوله‌های کلی صورت گرفت. مرحله پنجم، نتایج بری توصیف جامع از پدیده تحت مطالعه به هم پیوند داده و دسته‌های کلی‌تری به وجود آمدند. مرحله ششم تقلیل‌سازی از یافته‌ها صورت پذیرفت؛ به‌طوری‌که توصیفات زائد، غیرقابل کاربرد و اغراق‌شده از ساختار کلی داده‌ها حذف گردید و در مرحله هفتم باهدف تأیید یافته‌های پژوهش، با استفاده از روش بازبینی اعضا انجام گرفت. همچنین در مراحل تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار MAXQDA نسخه ۱۱ استفاده شد. به‌منظور اطمینان‌بخشی به داده‌ها از فونونی همچون تأیید صلاحیت پژوهشگر از متخصص پژوهش پدیدارشناختی برای گرفتن مصاحبه‌ها و روش کنترل اعضا^۱ استفاده شد. بدین منظور در پایان پاسخ هر سؤال، جمع‌بندی صورت گرفت و به مصاحبه‌شونده ارائه شد که ضمن تأیید شفاهی محتوا از سوی مصاحبه‌شونده، آنان بتوانند در مورد صحت و اطمینان‌پذیری شرح ارائه‌شده اظهار نظر نمایند. ثبت و ضبط مصاحبه‌ها به‌صورت صوتی و مکتوب صورت گرفت که با استفاده از نوار و کیفیت ضبط، پایایی پژوهش تقویت می‌شود. همچنین در فرآیند تجزیه و تحلیل داده‌ها از بازبینی اعضا و توافق بین آن‌ها استفاده شد، به‌طوری‌که مصاحبه‌ها در اختیار ۲ نفر از اساتید که در حوزه ارزشیابی توصیفی و اجرای آن در فضای مجازی تجربه داشتند، قرار گرفت. علاوه بر اینها، جهت ارزیابی نتایج پژوهش کیفی حاضر، از معیارهای گوبا و لینکلن^۲ (۱۹۸۵) استفاده شد. گوبا و لینکلن از عنوان اعتمادپذیری یا قابلیت اعتماد^۳ برای ارزیابی نتایج پژوهش کیفی استفاده می‌کنند. قابلیت اعتماد، میزانی است که در آن می‌توان به یافته‌های یک تحقیق کیفی متکی بود و به نتایج آنها اعتماد کرد. به عقیده گوبا و لینکلن معیار قابلیت اعتماد شامل چهار معیار جداگانه اما به هم مرتبط است که شامل باورپذیری (همسازی و همبستگی داده‌ها)، اطمینان‌پذیری (توانایی تشخیص جایی که داده‌های یک مطالعه از کجا آمده، چگونه گردآوری شده و چه طور به‌کاررفته‌اند)، تأثیرپذیری (عینیت کیفی و انطباق یافته‌ها بر داده‌های پژوهش) و انتقال‌پذیری (اعتبار بیرونی) است (محمدپور، ۱۳۸۹).

۱. Member checking

۲. Guba & Lincoln

۳. Trustworthiness

با بررسی و تحلیل مصاحبه‌های شرکت‌کنندگان و تجزیه و تحلیل کدها در پژوهش، تجارب زیسته معلمان در قالب هفت مضمون اصلی: ابزارهای سنجش یادگیری، «نحوه رصد فرآیند آموزشی»، «والدین و ارزشیابی»، «نحوه بازخورد مجازی»، «پیامدهای تربیتی و رفتاری»، «عدالت در ارزشیابی»، «پوشه کار الکترونیکی» طبقه‌بندی گردید که در جدول ۲ آورده شده است.

جدول ۲. مضامین اصلی و فرعی از تجارب اجرای ارزشیابی توصیفی در دوران کووید-۱۹

مضامین اصلی	مضامین فرعی	کدهای باز
ابزارهای سنجش یادگیری	ابزارهای انفرادی	ارسال پیدیاف سؤالات و پاسخ آن، دریافت صوت پاسخ سؤالات، گرفتن فیلم از دست‌ورزی‌ها در خانه، پرسش و پاسخ تلفنی
	ابزارهای گروهی	در گروه‌های خود به سؤال پاسخ دهند و سرگروه نظر تیم را ارائه کند، آزمون‌های مدادکاغذی، ارسال آزمون عملکردی، سؤال در گروه به‌وسیله روبات آزمون ساز
	ابزارهای مبتنی بر نظارت والدین	پرسش و پاسخ والدین در خانه، بررسی تکالیف توسط والدین، تهیه کلیپ آموزشی با کمک والدین
	ابزارهای مبتنی بر فضای مجازی	ارسال عکس از کاردستی، استفاده از دی جی فرم، برقراری تماس تلفنی در شاد، ارسال فیلم و کلیپ دانش‌آموزی، پخش زنده در پی وی دانش‌آموزان
نحوه رصد فرآیند آموزش	ابزارهای فیزیکی	ساخت کاردستی، انجام آزمایش‌ها.
	رصد در شبکه آموزش دانش‌آموزی (شاد)	ارسال تکالیف در شاد، پخش زنده، گفتگوی صوتی، آزمون ساز و روباتهای شاد، آموزش‌های خودسنجی و همسال‌سنجی، بات حضور و غیاب، پرسش و پاسخ مستمر در شاد، تماس تلفنی
	رصد در کلاس آنلاین	استفاده از اسکای روم، فعال کردن دوربین اسکای روم، سامانه بهاران، مشاهده فعالیت دانش‌آموزان با دوربین اسکای روم، فعال کردن دوربین برای دیدن چهره، گفتن ناگهانی فامیل دانش‌آموز و فعال کردن میکروفون، سؤال کردن تصادفی از دانش‌آموزان، بررسی تکالیف در کلاس آنلاین با اشتراک فایل، پرسش و پاسخ مستمر در کلاس آنلاین
	رصد از طریق بررسی تکالیف	رصد از طریق خط دانش‌آموز، رصد از طریق جمله‌بندی دانش‌آموزان، بازخوردهای فردی به دلیل قابل پیش‌بینی نبودن عکس‌العمل والدین
والدین و ارزشیابی	رصد با تولید محتوای الکترونیکی	ارسال عکس، ارسال فیلم، گرفتن فیلم از حل مسئله، ضبط صدا و ارسال در پی وی معلم، تولید پادکست درسی
	نقش ناظر بر ارزشیابی	اصرار والدین برای نوشتن سؤالات پیدیاف در برگه توسط دانش‌آموزان، نظارت بر باز نکردن کتاب در زمان امتحان، عکس‌العمل والدین به ارزشیابی گروهی، بررسی تکالیف در پایان شب، رصد دانش‌آموز در محیط خانه و شرکت در لایو شاد و کلاس آنلاین
	نقش همیار در ارزشیابی	بررسی پاسخ سؤالات توسط والدین، در اجرای ارزشیابی کنار فرزند بودن، فراهم کردن محیط آرام در زمان آموزش و ارزشیابی، اطلاع والدین از سختی‌های معلم و کمک به معلمان، آشناسدن والدین با ارزشیابی توصیفی
	نقش مداخله‌گر ناآگاه و بی‌هدف	گفتن پاسخ سؤالات به دانش‌آموزان، کمک بی‌هدف والدین، جدی نگرفتن آموزش و ارزشیابی، همراه شدن والدین با تنبلی و کم‌کاری دانش‌آموزان، اطلاع ناکافی اولیا از نحوه مشارکت، متکی شدن بچه‌ها به والدین در زمان ارزشیابی، دخالت والدین در پاسخگویی به سؤالات، مداخله نسنجیده والدین، انجام دادن تکالیف، نقش صد درصدی اولیا در آزمون و تکالیف، پاسخ دادن سؤالات در هنگام ارزشیابی مکتوب و شفاهی
نحوه بازخورد مجازی	بازخورد متنی	بازخورد توصیفی تشویقی، بازخورد برای تمرین و تلاش بیشتر به‌صورت متن، بازخورد متنی، گذاشتن متن‌های تشویقی، ارسال شعر، نوشتن جملات انگیزشی متناسب با عملکرد
	بازخورد کلامی	تماس تلفنی با دانش‌آموز و والدین، ضبط صدا و ویس، ارائه پادکست
	بازخورد تصویری و متحرک	استیکر تشویقی، شکلک‌های متنوع، ارسال تکالیف خلاق برخی از دانش‌آموزان در گروه جهت تشویق دیگران، استفاده از عکس‌های متحرک

افزایش استرس دانش آموزان، شناخت راه‌های تقلب، استرس برای ورود به کلاس آنلاین، افزایش دروغ‌گویی و پنهان‌کاری، افزایش اتکا به خود در دانش‌آموزان، درک درست دانش‌آموز از مفهوم ارزشیابی خود، نبود عدم تلاش دانش‌آموز برای فهمیدن درس، ایجاد انگیزه و علاقه به درس با مشاهده استیکرها و...	فردی	پیامدهای تربیتی و رفتاری
عدم امکان فعالیت گروهی، کاهش روحیه اجتماعی، ارتباط عاطفی بین معلم و فراگیر، عدم ارتباطات اجتماعی و فراموشی قوانین مدرسه و کلاس	اجتماعی	
کمتر شدن میزان وابستگی به والدین، افزایش تعامل بین والدین و دانش‌آموز، کمک‌گرفتن دانش‌آموزان از والدین	خانوادگی	
جواب دادن دانش‌آموزان از روی کتاب یا نوشته‌های خود، آزمون دادن با دوگوشی برای یافتن پاسخ سؤالات	بروز عملکرد غیرواقعی توسط دانش‌آموزان	عدالت در ارزشیابی
عدم توانایی در قضاوت عادلانه در میزان کسب شایستگی فراگیران، عدم نظارت درس توسط معلم، عدم توانایی تشخیص میزان یادگیری فراگیران، نبود عدالت در ارزشیابی	عدم توانایی معلم در ارزشیابی مجازی	
ذخیره فایل‌های معلم توسط دانش‌آموز، ذخیره فیلم آموزشی معلم در خانه، ذخیره فایل پی‌دی‌اف معلم توسط دانش‌آموزان در موبایل	پوشه کار الکترونیکی دانش‌آموز	پوشه کار الکترونیکی
ذخیره برگه امتحانی توسط معلم، طبقه‌بندی فایل ارسالی دانش‌آموزان در سیستم مدرسه، عکس از پی‌وی دانش‌آموزان، دسته‌بندی اطلاعات دانش‌آموزان توسط معلم	پوشه کار الکترونیکی معلم	

همان‌طور که جدول ۲ نشان می‌دهد، تجارب معلمان از اجرای ارزشیابی توصیفی در فضای مجازی شامل ۷ مضمون اصلی "ابزارهای سنجش یادگیری"، "نحوه رصد فرآیند آموزشی"، "والدین و ارزشیابی"، "نحوه بازخورد مجازی"، "پیامدهای تربیتی و رفتاری"، "عدالت ارزشیابی"، "پوشه کار الکترونیکی" است. هر یک از این مضامین اصلی دارای مضامین فرعی است. جهت توضیح بیشتر هر یک از مضامین اصلی، در ادامه نمونه‌ای از تجارب معلمان با استفاده از کدهای ۱ تا ۱۵ در داخل پرانتز ذکر شده است.

- ابزارهای سنجش یادگیری

یکی از مضامین اصلی استخراج‌شده از تجارب معلمان ابزارهای سنجش یادگیری دانش‌آموزان در فضای مجازی است. این مضمون دارای مضامین فرعی ابزارهای انفرادی، ابزارهای گروهی، ابزارهای مبتنی بر نظارت والدین، ابزارهای مبتنی بر فضای مجازی، ابزارهای فیزیکی است. در حوزه این مضمون مصاحبه‌شونده شماره ۲ این‌طور بیان می‌دارد که "برخی اوقات که از برخی از دانش‌آموزان در پی وی شاد با پخش زنده سؤالاتی را می‌پرسیدم و یا با برخی از دانش‌آموزان که امکانات نداشتند تماس تلفنی برای پرسش و پاسخ می‌گرفتم". مصاحبه‌شونده شماره ۴ مطرح می‌کند که "به دانش‌آموزان تکلیفی می‌دادم و از آن‌ها می‌خواستند که تمرین ریاضی را با دست ورزی در خانه انجام دهند و برای من فیلم آموزشی خود را ارسال کنند". مصاحبه‌شونده شماره ۷ این‌طور بیان داشته است که "برخی از دانش‌آموزان قوی برای من فیلم آموزشی را ضبط می‌کردند و برای من ارسال می‌کردند".

- نحوه رصد فرآیند آموزشی

نحوه رصد فرآیند آموزشی در اجرای ارزشیابی توصیفی مجازی یکی از مضامین اصلی است؛ که این مضمون دارای زیر مضامینی همچون رصد در شبکه شاد، رصد در کلاس آنلاین، رصد از طریق بررسی تکالیف، رصد با تولید محتوای الکترونیکی است. مصاحبه‌شونده شماره ۱ این‌طور بیان می‌دارد "برای حضور و غیاب دانش‌آموزان در ابتدا کلاس حضور و غیاب می‌کردم و از بات استفاده می‌کردم". مصاحبه‌شونده شماره ۹ بیان کرد که "در کلاس آنلاین برخی اوقات به‌صورت ناخودآگاه برخی از دانش‌آموزان را صدا می‌کردم و آن‌ها می‌بایست میکرفون خود را فعال کنند و اعلام حضور کنند".

– والدین و ارزشیابی

یکی از مضامین اصلی استخراج شده از تجارب معلمان والدین و ارزشیابی توصیفی از دانش آموزان است. این مضمون دارای مضامین فرعی نقش ناظر بر ارزشیابی، نقش همیار در ارزشیاب، نقش مداخله گر ناآگاه و بی هدف است. در راستای این مضمون مصاحبه شونده شماره ۱۰ این طور بیان می دارد که "برخی از والدین در زمان امتحان در کنار فرزندان خود می نشاند و به آن ها جواب سؤالات را می گفتند". مصاحبه شونده ۱۴ این طور مطرح کرد که "والدین دانش آموزان من برخی از آن ها حتی به دانش آموزان اجازه نمی دادند که کتاب را زمان امتحان باز کنند و هیچ کمکی به بچه ها نمی کردند".

– نحوه بازخورد مجازی

معلمان برای بازخورد دادن به دانش آموزان از شیوه های مختلفی استفاده می کردند یکی از مضامین اصلی نحوه بازخورد مجازی است. این مضمون اصلی دارای مضامین فرعی همچون بازخورد متنی، بازخورد کلامی، بازخورد تصویری و متحرک است. مصاحبه شونده شماره ۳ در این راستا بیان کرد که "من برای دانش آموزان استیکر درست کرده بودم و در زمان تشویق برای آن ها ارسال می کردم" مصاحبه شونده شماره ۱۱ این طور بیان می دارد که "کلاس ما روندش این بود که اگر دانش آموزان تکلیف و یا تمرینی خوب و خلاقانه انجام می دادند کار آن ها را در گروه ارسال می کردم تا بچه ها ایده بگیرند و تشویق شوند". مصاحبه شونده شماره ۵ بیان می کرد که "من در گروه برای دانش آموزانی که کار خود را سر وقت انجام می دادند پیام متنی یا صوت ارسال می کردم".

– پیامدهای تربیتی و رفتاری

یکی از مضامین اصلی استخراج شده از تجارب معلمان پیامدهای تربیتی و رفتاری است. این مضمون دارای مضامین فرعی فردی، اجتماعی و خانوادگی است. مصاحبه شونده شماره ۱۳ این طور بیان داشت که "برخی از دانش آموزان بی تفاوت بودند و انگیزه ای برای درس خواندن نداشتند و خیلی تنبل شده بودند". مصاحبه شونده ۱۵ بیان کرد که "ما کلاس آنلاین داشتیم و برخی از دانش آموزان با حضور در کلاس آنلاین استرسی می شدند و حتی نمی توانستند صحبت کنند". مصاحبه شونده شماره ۱ مطرح میکند که "دانش آموزان با تمامی راه های تقلب در این یک سال آشنا شدند و معلمان را دور می زدند".

– عدالت در ارزشیابی

عدالت در ارزشیابی یکی دیگر از مضامین اصلی است که این مضمون دارای زیر مضمون های بروز عملکرد غیرواقعی توسط دانش آموزان، عدم توانایی معلم در ارزشیابی مجازی است. مصاحبه شونده شماره ۱۴ این طور بیان می دارد که "من برخی اوقات نمی دانستم کدام دانش آموز یاد گرفته است و کدام یاد نگرفته است و نمی توانم درست قضاوت کنم". مصاحبه شونده شماره ۱ این طور بیان داشت که "برخی اوقات که ما بازدید کلاس ها می رفتیم مشاهده می کریم که معلمان اصلاً نظارت بر کلاس ندارند و حتی برخی از دانش آموزان سر معلمان کلاه می گذارند و با دوگوشی وارد آزمون دی جی فرم می شوند".

– پوشه کار الکترونیکی

یکی از مضامین اصلی استخراج شده از تجارب معلمان پوشه کار الکترونیکی است. این مضمون دارای مضامین فرعی پوشه کار الکترونیکی دانش آموز، پوشه کار الکترونیکی معلم است. مصاحبه شونده شماره ۲ این طور بیان می دارد که "مدرسه ما را مجبور کرده بود که از عملکرد خود پوشه کار درست کنیم". مصاحبه شونده شماره

۱۴ این طور بیان می‌دارد که " برای اینکه بتوانیم در جلسه انجمن کلاسی گزارش دقیقی از پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دهیم عکس‌های از صفحه پی وی دانش آموزان می‌گرفتیم و آن را در پوشه مربوط به خودشان ذخیره می‌کردیم".

بحث و نتیجه‌گیری

از آنجایی که پس از همه‌گیری ویروس کووید-۱۹ و در راستای سیاست‌های قرنطینه دولت‌ها آموزش نیز به صورت غیرحضوری و مجازی ادامه یافت، ارزشیابی توصیفی نیز به عنوان بخش مهمی از فرآیند آموزشی در مدارس ابتدایی، به صورت مجازی انجام گرفت. در همین راستا پژوهش حاضر باهدف فهم تجارب زیسته معلمان ابتدایی از اجرای ارزشیابی توصیفی آموزش مجازی در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ انجام گرفته است. ذیلاً یافته‌های پژوهش به تفصیل موردبررسی قرار گرفته‌اند.

نخستین یافته پژوهش پس از تحلیل و بررسی تجارب زیسته معلمان ابتدایی از اجرای ارزشیابی توصیفی آموزش مجازی در دوران شیوع کووید-۱۹، ابزارهای سنجش یادگیری دانش‌آموزان است. در دوران آموزش مجازی، شیوه و ابزار ارزشیابی از فرآیند یادگیری دانش‌آموزان تغییر یافت و روش‌های جدیدی جایگزین فرآیندهای کلاسی و آموزش حضوری شدند. در همین راستا، نتایج تحقیقات کونکه^۱ و مورهاوس^۲ (۲۰۲۲)، بسر^۳ و همکاران (۲۰۲۲)، محموده^۴ و همکاران (۲۰۲۱)، بوک^۵ و لانگ^۶ (۲۰۲۱)، استیقمه^۷ (۲۰۲۱) و راجه^۸ و استیتزل^۹ (۲۰۲۰)، مرتضایی هفتادر و همکاران (۲۰۲۱)، زینی وندنژاد (۱۳۹۷) نیز با این یافته همخوانی دارند. در تبیین این یافته پژوهش باید این گونه اظهار داشت که ابزارهای ارزشیابی توصیفی در آموزش مجازی دوران همه‌گیری کووید-۱۹ به طور کلی در ۵ دسته ابزارهای انفرادی مبتنی بر شخص دانش‌آموز شامل ارسال فیلم انجام آزمایشات و توضیحات مربوط به درس، صوت مربوط به پاسخ سؤالات و همچنین ارسال پیام متنی جهت پاسخگویی به سؤالات، ابزارهای گروهی میان دانش‌آموزان شامل پرسش و پاسخ گروهی به وسیله سرگروه‌ها، ابزارهای مبتنی بر نظارت والدین همچون پرسش و پاسخ به وسیله والدین و مشارکت آن‌ها در ضبط فیلم‌ها، ابزارهای مبتنی بر فضای مجازی شامل به کارگیری قابلیت پخش زنده صوتی و تصویری و همچنین ربات‌ها و سایت‌های آزمون ساز هوشمند و در نهایت ابزارهای فیزیکی شامل فعالیت‌های دست ورزی دانش‌آموز و ساخت کاردستی و طراحی بازار خلاقانه در درس‌هایی مثل علوم و کار و فناوری، دسته‌بندی می‌شوند.

دومین یافته پژوهش حاضر نحوه رصد فرآیند آموزش است. واکاوی تجارب زیسته معلمان ابتدایی از فرآیند اجرای مجازی ارزشیابی توصیفی که روشی فرآیند محور است. در تبیین این یافته پژوهش باید گفت نظارت و مشاهده عملکرد دانش‌آموز در فضای مجازی به وسیله راه‌هایی همچون رصد در شبکه آموزش مجازی شاد شامل گفتوگوی صوتی، تشکیل گروه‌های کوچک و ارزشیابی توسط سرگروه‌ها و حضور و غیاب به وسیله نظرسنجی هوشمند، رصد در کلاس آنلاین مبتنی بر سامانه‌های کلاسی همچون بهاران و نرم‌افزارهای برگزاری کلاس آنلاین همچون اسکای روم، ادوبی کانکت و فعال کردن ناگهانی وبکم دانش‌آموز و پرسش و پاسخ ناگهانی با مشاهده وضعیت و چهره دانش‌آموزان، رصد عملکرد دانش‌آموز از طریق بررسی تکالیف به وسیله تطبیق خط

۱. Kohnke

۲. Moorhouse

۳. Besser

۴. Mahmudah

۵. Bouck

۶. Long

۷. Istiqomah

۸. Rajé

۹. Stitzel

دانش آموز و ارائه بازخورد فردی و درنهایت رصد با تولید محتوای الکترونیکی همچون ساخت و ارسال پادکست، ارسال فاصل صوتی در صفحه شخصی معلم و ارسال عکس و فیلم، امکان پذیر بود. یافته های پژوهشی دمویاکور^۱ (۲۰۲۱)، کلاوسن^۲ و همکاران (۲۰۲۰)، ماگالهاس^۳ و همکاران (۲۰۲۰)، رابیمان^۴ و همکاران (۲۰۲۰)، کرامتی و همکاران (۱۴۰۰) نیز با این یافته پژوهش همخوانی دارند و آن را تأیید می کنند.

یافته دیگر پژوهش، نقش والدین در فرآیند ارزشیابی توصیفی است. چنانچه ارزشیابی توصیفی را نوعی نوآوری به حساب آوریم، باید بپذیریم که تعامل میان مدرسه و والدین ضروری و مهم است (سراجی و شکوری، ۱۳۹۹). در دوران همه گیری کووید-۱۹ که فرآیند آموزش و ارزشیابی به صورت مجازی صورت می گیرد، بدیهی است با حضور تمام وقت دانش آموزان در منزل در زمان آموزش، والدین دانش آموزان نیز به طور مستقیم و غیرمستقیم وارد این فرآیند ارزشیابی می شوند. در همین راستا نتایج پژوهش های توییسی^۵ (۲۰۲۲)، اورتیز^۶ و همکاران (۲۰۲۱)، بوکایف^۷ (۲۰۲۱) و قریشی خوراسگانی (۱۴۰۱) نیز تأییدکننده این یافته پژوهش هستند و تأثیر والدین بر جریان ارزشیابی دانش آموز در آموزش مجازی را اجتنابناپذیر تلقی می کنند. یافته های پژوهش در این زمینه مبین آن است که به طور کلی والدین سه نقش ناظر بر ارزشیابی، نقش همیار در ارزشیابی و نقش مداخله گر ناآگاه و بی هدف را ایفا می کنند. نقش اول، نقش مهم و ارزشمندی است که انتظار می رود بیشتر والدین به انجام آن اهتمام ورزند. در این نقش والدین با نظارت بر عملکرد فرزندانشان در هنگام پرسش و پاسخ ها و همچنین نظارت بر درستی تکالیف دانش آموزان و شرایط آنها در هنگام شرکت در کلاس درس، موجبات تسهیل یادگیری فرزندشان را فراهم می کنند. در نقش دوم نیز والدین علاوه بر نظارت بر عملکرد فرزندشان، بررسی پاسخ های فرزندشان به سؤالات و فراهم کردن محیطی مناسب برای آموزش و ارزشیابی، به نوعی با معلم کلاس نیز همراه می شوند و با کمک به معلم در رسیدن وی به اهداف درسی و ارزشیابی صحیح و درست، ضمن بهبود یادگیری فرزندشان، معلم را نیز در دستیابی به اهداف آموزشی یاری می کنند. در مقابل برخی از والدین نیز هستند که در زمان ارزشیابی مجازی از روی ناآگاهی، اقدام به نوشتن تکالیف فرزندشان، گفتن پاسخ های آزمون، دخالت های بی مورد هنگام ارزشیابی شفاهی و همچنین پاسخ دادن به سؤالات آزمون ها جای دانش آموز کرده و علاوه بر اینکه کیفیت ارزشیابی از عملکرد دانش آموزشان را کاهش می دهند، سبب کاهش یادگیری و درگیری تحصیلی فرزندشان نیز می شوند.

یافته بعدی تحقیق حاضر، نحوه بازخورد مجازی معلم در زمینه ارزشیابی توصیفی است. یکی از مهم ترین بخش های ارزشیابی توصیفی ارائه بازخورد توسط معلم به عملکرد دانش آموزان است. بررسی پژوهش ها نشان می دهند بازخورد معلمان در آموزش مجازی، محدود به زمان و فضای کلاس درس نمی شود. علاوه بر این ها، در این دوران معلمان از شیوه های مختلفی برای ارائه بازخورد به تکالیف، فعالیت ها و عملکرد دانش آموزان، استفاده می کنند (سراجی، مالمیر و عباسی کسانی، ۱۴۰۰). بر همین اساس، نتایج پژوهش های گلسمایر^۸ و همکاران

۱. Demuyakor

۲. Clausen

۳. Magalhaes

۴. Rabiman

۵. Tweissi

۶. Ortiz

۷. Bokayev

۸. Glassmeyer

(۲۰۲۲)، آلود^۱ (۲۰۲۲)، لی^۲ (۲۰۲۲)، چن^۳ و هسو^۴ (۲۰۲۲)، موفیت^۵ و همکاران (۲۰۲۱)، کیم^۶ (۲۰۲۱)، آیونین^۷ (۲۰۲۱)، صاحبی، روضه و الیاسی (۱۴۰۰) نیز با این یافته پژوهش، همخوانی دارند. در تبیین این یافته پژوهش می‌توان این‌گونه اظهار داشت که بازخورد متنی، بازخورد کلامی و بازخورد تصویری و متحرک سه نوع عمده بازخوردهای معلم در ارزشیابی مجازی به شمار می‌روند. بازخوردهای متنی شامل ارسال پیام تشویقی توأم با قراردادن ایموجی و شکلک گل، ستاره و تشویق دست در انتهای آن، ارسال یک متن ادبی و یا شعر تشویقی و مثبت می‌شوند. تماس تلفنی با دانش‌آموز و والدین، ضبط صدا و پیام صوتی، ارائه پادکست همراه با موسیقی زمینه انگیزه‌بخش، نیز از مهم‌ترین شیوه‌های بازخورد کلامی محسوب می‌شوند. درنهایت ارسال استیکر تشویقی متناسب با درس مدنظر، ارسال تکالیف خلاق برخی از دانش‌آموزان در گروه جهت تشویق دیگران و استفاده از عکس‌های متحرک نیز جزء بازخوردهای تصویری و متحرک معلمان در ارزشیابی مجازی به شمار می‌روند.

دیگر یافته حاصل از بررسی تجارب زیسته معلمان ابتدایی از اجرای ارزشیابی توصیفی در دوران همه‌گیری کووید-۱۹، پیامدهای تربیتی و رفتاری متنوع ناشی از ارزشیابی توصیفی مجازی است. طبق پژوهش سیف درخشنده و همکاران (۱۴۰۰) روی آوردن به فضای مجازی همانند سایر فناوری‌ها با پیامدهایی همراه است که می‌تواند جنبه مثبت یا منفی داشته باشد. بدیهی است ارزشیابی توصیفی نیز که بخش مهمی از آموزش مجازی را شامل می‌شود پیامدها و نتایجی را به دنبال خواهد داشت. این پیامدها به‌طور کلی در سه دسته فردی، اجتماعی و خانوادگی تقسیم می‌شوند. پیامدهای فردی این نوع ارزشیابی می‌تواند مثل افزایش استرس دانش‌آموزان، شناخت راه‌های تقلب و تلاش نکردن دانش‌آموز باوجود عنصر تقلب، جنبه منفی داشته باشد و یا مثل افزایش اعتمادبه‌نفس دانش‌آموز و افزایش شور و شوق به‌وسیله دریافت بازخوردهای مجازی متنوع، جنبه مثبت نیز داشته باشد. عدم امکان فعالیت و کار تیمی و به دنبال آن کاهش روحیه مشارکت و انتقادپذیری در روش‌های نوین ارزشیابی همچون همسال سنجی، کاهش ارتباط عاطفی بین معلم و فراگیر، نیز از پیامدهای اجتماعی آموزش و ارزشیابی مجازی است. پیامدهای خانوادگی ارزشیابی مجازی نیز شامل کمتر شدن میزان وابستگی به والدین، افزایش تعامل بین والدین و دانش‌آموز و از سویی دیگر کمک‌گرفتن دانش‌آموزان از والدین جهت پاسخگویی به سؤالات شفاهی و کتبی معلم است که می‌تواند نقش سازنده و یا مخرب را ایفا نماید. تایج پژوهش‌های سلیکمن^۸ و همکاران (۲۰۲۲)، سیفات^۹ و همکاران (۲۰۲۲)، مک‌کلاسی^{۱۰} و همکاران (۲۰۲۱)، ریپه^{۱۱} و همکاران (۲۰۲۱)، هیرا^{۱۲} و اندرسون^{۱۳} (۲۰۲۱) و جعفری روزبهانی و همکاران (۱۴۰۱) این یافته را تأیید می‌کنند.

عدالت در ارزشیابی، دیگر یافته استخراج‌شده از تجارب زیسته معلمان ابتدایی از اجرای ارزشیابی توصیفی آموزش مجازی در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ است. این یافته پژوهش مبین آن است که به‌زعم معلمان ابتدایی در ارزشیابی توصیفی به شیوه مجازی، عدالت و شفافیت سنجش فرآیند یادگیری دانش‌آموزان به‌طور چشمگیری

۱. Aloud

۲. Li

۳. Chen

۴. Hsu

۵. Moffitt

۶. Kim

۷. Ayunin

۸. Slykerman

۹. Sifat

۱۰. McCluskey

۱۱. Rippé

۱۲. Hira

۱۳. Anderson

کاهش مییابد. در همین راستا، نتایج تحقیقات کوماس-فورگاس^۱ و همکاران (۲۰۲۱)، عبدالرحیم^۲ (۲۰۲۱)، کلارک^۳ و همکاران (۲۰۲۱)، حسین^۴ (۲۰۲۱)، شمالی احمدآبادی و برخورداری (۱۴۰۰) احمدآبادی (۱۴۰۱)، قربانی پیرعلی‌دهی و معصومی فرد (۱۴۰۰) و امید و منتظری (۱۴۰۰)، یافته مورد بحث را، تأیید کرده و با آن همخوانی دارند. جهت تشریح این یافته باید به این نکته توجه داشت که بروز عملکرد غیرواقعی توسط دانش‌آموزان و عدم توانایی معلم در ارزشیابی مجازی دو عامل کاهش عدالت آموزشی به شمار می‌روند. همان‌طور که پیشتر نیز بیان شد، در ارزشیابی توصیفی مجازی، به علل مختلفی از جمله کمک‌های نادرست والدین، استفاده از کتاب از هنگام آزمون و همچنین آزمون دادن با دوگوشی برای یافتن پاسخ سوالات، سبب کاهش کیفیت ارزشیابی توصیفی میشوند. از سویی دیگر نیز معلم به علت عدم امکان مشاهده وضعیت همه دانش‌آموزان در هنگام تدریس و همچنین پرسش و پاسخ و آزمون، نمی‌تواند قضاوتی عادلانه و درست از میزان یادگیری و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان داشته باشد. در مجموع دو عامل فوق‌الذکر عدالت در ارزشیابی توصیفی را زیر سؤال می‌برد.

آخرین یافته پژوهش حاضر، نقش پوشه کار الکترونیکی در فرآیند ارزشیابی توصیفی مجازی در دوران همه‌گیری کووید-۱۹ را مورد بررسی قرار می‌دهد. پوشه کار از مهم‌ترین روش‌های ارزشیابی کیفی-توصیفی و همچنین یکی از تحولات در عرصه ارزشیابی محسوب میشود (طهماسب‌زاده شیخ‌لار و همکاران، ۱۳۹۷). پژوهش‌های سیافئی^۵ و همکاران (۲۰۲۱)، رحیمی و همکاران (۲۰۲۱)، درستکاریانی، نصرتی هشی و احمدی هدایت (۱۴۰۱)، کرامتی و همکاران (۱۴۰۰) و عباسی کسان و همکاران (۱۳۹۸) نیز بر این یافته، اذعان داشته و آن را تأیید می‌کنند. شیوع کووید-۱۹ و استفاده از آموزش مجازی و در نتیجه به کارگیری ارزشیابی توصیفی در آموزش مجازی سبب شد تا پوشه کار که یکی از روشها و ابزارهای مهم ارزشیابی توصیفی به شمار میرود نیز، شکل مجازی به خود بگیرد. در این دوران دانش‌آموز و همچنین معلم هر دو دارای پوشه کار الکترونیکی بودند. پوشه کار دانش‌آموز شامل مجموعه فایل‌های ارسالی معلم همچون جزوات، نمونه سوالات، فیلم‌ها، تصاویر و برگه‌های امتحانی می‌شود. در مقابل، پوشه کار معلم نیز شامل برگه‌های امتحانی دروس مختلف، فایل‌های طبقه‌بندی‌شده از فایل‌های متنی، صوتی، تصویری ویدئویی عملکرد دانش‌آموزان و همچنین نام کاربری (ID) یا نشانی صفحه شخصی دانش‌آموز و همچنین شماره تلفن وی می‌شود. در چنین شرایطی محتوای آموزشی و سایر اطلاعات نام‌برده، به خوبی طبقه‌بندی‌شده و در هر زمان قابل دسترسی، بازنگری و ویرایش هستند.

از محدودیت‌های پژوهش حاضر می‌توان به کمبود منابع و پژوهش‌های صورت گرفته در خصوص ارزشیابی کیفی-توصیفی به صورت مجازی در دوره ابتدایی اشاره کرد. لذا پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی به ابعاد تربیتی، روانی و رفتاری ناشی از ارزشیابی توصیفی مجازی در دانش‌آموزان پرداخته شود. پیشنهاد کاربردی پژوهش حاضر نیز عبارت است از اینکه معلمان جنبه‌های مختلف تربیتی و رفتاری ناشی از ارزشیابی توصیفی مجازی را در نظر بگیرند و به شکل دقیق‌تری به ارزشیابی از دانش‌آموزان بپردازند. همچنین پیشنهاد می‌شود معلمان، در جلساتی که با والدین دانش‌آموزان دارند آنان را از اهمیت فرآیند ارزشیابی کیفی توصیفی آگاه ساخته تا بتوانند از یاری‌های ارزشمند آنان در جریان ارزشیابی توصیفی از عملکرد فرزندشان بهره‌مند شوند.

مشارکت نویسندگان

میزان مشارکت نویسندگان در نگارش مقاله بطور مختصر شرح داده شود.

۱. Comas-Forgas
۲. Abdelrahim
۳. Clark
۴. Husain
۵. Syafei

تقدیر و تشکر

در قسمت تقدیر و تشکر باید مشخص شود که مقاله ارسالی حاصل طرح تحقیقاتی یا پایان نامه بوده و شماره ثبت، تاریخ ثبت، محل ثبت و تأمین کننده منابع مالی ذکر گردد. همچنین از مؤسسه تأمین کننده بودجه، افراد و یا سازمان هایی که به نحوی در انجام مطالعه و یا نگارش مقاله همکاری نموده اند قدردانی می گردد.

تعارض منافع

نویسندگان مقاله اعلام می دارند که هیچ گونه تعارض منافی ندارند.

منابع

- Abolmaali Alhosseini, K. (2020). Psychological and Instructional consequences of Corona disease (Covid-19) and coping strategies with them. *Educational Psychology*, 16(55), 157-193. doi: 10.22054/jep.2020.52371.2993. <https://doi.org/10.22054/jep.2020.52371.2993> [In Persian]
- Abedini baltork M. Virtual Teaching and Its Challenges in Corona Era from the Perspective of Mazandaran University Female Faculty Members: A Phenomenological Study. *Journal title* 2021; 8 (42) : 6 URL: <http://erj.khu.ac.ir/article-1-909-fa.html>. [In Persian]
- Athari.M, Montazeri.H. (2021). Strategies to Reduce Cheating on Online Exams. *Journal of Isfahan Medical School*, 39(615), 142-144. doi: 10.22122/jims.v39i615.13627. [In Persian]
- Abdelrahim, Y. (2021). How COVID-19 quarantine influenced online exam cheating: a case of Bangladesh University Students. *Southwest Jiaotong University*, 56(1), 137-146. <https://doi.org/10.35741/issn.0258-2724.56.1.18>
- Almeida Bastos, R., Carvalho, D., Brandao, C., Bergamasco, E., Sandars, J., Cecilio-Fernandes, D. (2022). Solutions, enablers and barriers to online learning in clinical medical education during the first year of the COVID-19 pandemic: A rapid review. *Medical Teacher*, 44(2), 187-195. <https://doi.org/10.1080/0142159x.2021.1973979>
- Aloud, R. E. (2022). Saudi Female EFL Teachers' Cognition and Practices Regarding Online Corrective Feedback in Speaking Class. *Arab World English Journal (AWEJ)*, 8(Special Issue), 56-69. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1363342>
- Ayunin, A. Q. A. (2021). improving students' writing skill in online class through corrective feedback for 8th graders of junior high school/aulia qurrota ayunin (Doctoral dissertation, Universitas Negeri Malang).
- Azizi, Z, hosein nejad.H.(2021). Opportunities and Threats of Virtual Learning in the Corona Pandemic Era: A Phenomenological Study. *Information and Communication Technology in Educational Sciences*, 16(2), 153-173. 20.1001.1.22285318.1400.12.2.8.1. [In Persian]
- Besser, E. D., Blackwell, L. E., & Saenz, M. (2022). Engaging students through educational podcasting: Three stories of implementation. *Technology, Knowledge and Learning*, 27(3), 749-764. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10758-021-09503-8>
- Bo, w., Zubair, A., Alanzi, A., Al-Omari, A., Hafez, E., Abdelwahab, S. (2022). The current COVID-19 pandemic in China: An overview and corona data analysis. *Alexandria Engineering Journal*, 60(2), 1369-1381. <https://doi.org/10.1016/j.aej.2021.06.025>
- Bokayev, B., Torebekova, Z., Davletbayeva, Z., & Zhakypova, F. (2021). Distance learning in Kazakhstan: estimating parents' satisfaction of educational quality during the coronavirus. *Technology, Pedagogy and Education*, 30(1), 27-39. <https://doi.org/10.1080/1475939X.2020.1865192>
- Bouck, E. C., & Long, H. (2021, July 16). Online Delivery of a Manipulative-Based Intervention Package for

- Finding Equivalent Fractions. Behavioral Education, 2021, 1-21. <https://doi.org/10.1007/s10864-021-09449-y>
- Bakhshipour A, Nourollahi S. Analysis of High School students's perception on academic failure in COVID-19 Pandemic: Qualitative Study. Rooyesh 2022; 11 (4) :181-192. URL: <http://frooyesh.ir/article-1-3612-fa.html> [In Persian].
- Banisi, P., Torfeh Nezhad, N., & tahaei, S. S. (2022). Opportunities and Challenges of Virtual Learning in the Corona. New Approach in Educational Sciences, 4(2), 115-127. doi: 10.22034/naes.2022.329537.1175 [In Persian].
- Beyramipour, A., & Echresh, S. (2022). Challenges of primary school principals of Ahvāz in leading a virtual school: A phenomenological study. Journal of Educational Innovations, 21(1), 27-46. doi: 10.22034/jei.2021.271604.1804. [In Persian].
- Chen, Y. J., & Hsu, L. (2022). Enhancing EFL Learners' Self-Efficacy Beliefs of Learning English with Emoji Feedbacks in CALL: Why and How. Behavioral Sciences, 12(7), 227-241. <https://doi.org/10.3390/bs12070227>
- Clark, A. E., Nong, H., Zhu, H., & Zhu, R. (2021). Compensating for academic loss: Online learning and student performance during the COVID-19 pandemic. China Economic Review, 68, 101629-101663. <https://doi.org/10.1016/j.chieco.2021.101629>
- Clausen, J. M., Bunte, B., & Robertson, E. T. (2020). Professional development to improve communication and reduce the homework gap in grades 7-12 during COVID-19 transition to remote learning. Technology and Teacher Education, 28(2), 443-451. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1257149>
- Comas-Forgas, R., Lancaster, T., Calvo-Sastre, A., & Sureda-Negre, J. (2021). Exam cheating and academic integrity breaches during the COVID-19 pandemic: An analysis of internet search activity in Spain. Heliyon, 7(10), e08233. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e08233>
- Dharmayana, I., & Herawati, A. (2021). Descriptive Evaluative Study on the Implementation of Online Learning During the COVID-19 Pandemic in the Courses of Guidance and Counseling Profession. Advances in Social Science, Education and Humanities Research, 532, 495-501. <https://doi.org/10.2991/assehr.k.210227.085>
- Demuyakor, J. (2021). COVID-19 Pandemic and Higher Education: Leveraging on Digital Technologies and Mobile Applications for Online Learning in Ghana. Shanlax International Journal of Education, 9(3), 26-38. <https://doi.org/10.34293/>
- Dorštgar Siyani, M., Nosrati Heshi, K., & Ahmadi-Hedayat, H. (2022). The investigation of lived experiences of virtual education of sixth grade elementary mathematics teachers in Isfahan in the academic year 2021. Research in Teacher Education(RTE), 5(1) . [In Persian]
- Rahimi, A., Ahmadi, H., & Roštami, E. (2022). A Phenomenological Approach To The Lived Experiences of Elementary Teachers In Virtual Education Students In Corona (COVID-19). Research in Teaching, 10(1), 162-131. doi: <https://www.doi.org/10.34785/J012.2022.006>. [In Persian]
- Elharake, J., Akbar, F., Malik, M., Gilliam, W., Omer, S. (2022). Mental Health Impact of COVID-19 among Children and College Students: A Systematic Review. Child Psychiatry & Human Development, 2022, 1-13. <https://doi.org/10.1007/s10578-021-01297-1>
- Garg, M., Goel, A. (2022). A systematic literature review on online assessment security: Current challenges and integrity strategies. Computers & Security, 113, 102544. <https://doi.org/10.1016/j.cose.2021.102544>
- Glassmeyer, D., Colclasure, M., & Alevy, L. (2022). Providing Virtual Mathematics Feedback: Connecting Research to Practice. Georgia Educational Researcher, 19(1), 47-61. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1332341>
- Ghasemi, S. A., & Kadkhoda, M. (2023). Analyzing the lived experiences of primary school teachers about the causes of students' academic failure in virtual education during the covid-19 pandemic.. New Approach in Educational Sciences, 5(1), 59-70. doi: 10.22034/naes.2022.365122.1278. [In Persian]

- Ghorbani Piralidehi, A., & Masoumi Fard, M. (2021). Analysis of virtual education challenges in exceptional schools of Guilan province from the perspective of teachers. *Quarterly of Iranian Distance Education Journal*, 3(1), 117-129. doi: 10.30473/idej.2022.62741.1084. [In Persian]
- Ghoraishi khorasgani, M. (2022). Students' lived experience of m-learning in the COVID-19 crisis: A phenomenological study of the challenges. *Technology of Education Journal (TEJ)*, 16(2), 323-338. doi: 10.22061/tej.2022.8400.2658. [In Persian]
- Hira, A., & Anderson, E. (2021). Motivating Online Learning through Project-Based Learning during the 2020 COVID-19 Pandemic. *IAFOR Journal of Education*, 9(2), 93-110. <https://eric.ed.gov/?id=EJ1291884>
- Husain, F. (2021). Digital Assessment Literacy: The Need of Online Assessment Literacy and Online Assessment Literate Educators. *International Education Studies*, 14(10), 65-76. <http://dx.doi.org/10.5539/ies.v14n10p65>
- Istiqomah, B. B. W., Rahmawati, H., Praštuti, E., Eva, N., & Ardani, T. A. (2021). Jigsaw On Line Model as the Improvization of Learning Methods in the Covid-19 Pandemic. *Psychology and Education*, 58(1), 5408-5416. <https://doi.org/10.17762/pae.v58i1.1798>
- Jafari, M., & Athari, Z. (2021). The perceptions analysis and the lived experiences of the teachers and students from the challenges of changing the descriptive evaluation to the quantitative evaluation in the 7th grade. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 11(35), 39-67. doi: 10.22034/emes.2021.249166. [In Persian]
- Kaveh Nooshabadi, A., & Lotfi Mofrad Niasari, F. (2021). Virtual Evaluation in Arabic Language Teaching During the Covid-19; Challenges and Opportunities. *Arabic Language and Literature Education*, 3(3), 209-222.20.1001.1.2783512.1400.3.3.10.8 . [In Persian]
- Keyserlingk, L., Yamaguchi-Pedroza, K., Arum, R., Eccles, J. (2022). Stress of university students before and after campus closure in response to COVID-19. *Journal of community psychology*, 50(1), 285-301. <https://doi.org/10.1002/jcop.22561>
- Kim, M. (2021). A design experiment on technology-based learning progress feedback in a graduate-level online course. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 3(5), 649-667. <https://doi.org/10.1002/hbe2.308>
- Kohnke, L., & Moorhouse, B. L. (2022). Facilitating Synchronous Online Language Learning through Zoom. *RELC Journal*, 53(1), 296-301. <https://doi.org/10.1177/0033688220937235>
- Li, S. (2022). Analyzing and Investigating Strategies of Online Education Teacher Feedback to Primary School Students in China. In *Proceedings of the 5th International Conference on Big Data and Education* (pp. 40-46). <https://doi.org/10.1145/3524383.3524425>
- Magalhaes, P., Ferreira, D., Cunha, J., & Rosário, P. (2020). Online vs traditional homework: A systematic review on the benefits to students' performance. *Computers & Education*, 152, 103869. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2020.103869>
- Mahmudah, M., Kapi, M. B., & Muslimah, M. (2021). Parental Participation-Based Portfolio Assessment during Covid-19 Pandemic. *Bulletin of Science Education*, 1(1), 1-6. <http://dx.doi.org/10.51278/bse.v1i1.98>
- Mohamadpor, A.(2010). Arzyabi keyfiyat dar tahghigh keyfi: osol va rahbordhaye etebaryabi va tamimpaziri. *Olom ejtemayhi*, 17(48), 73-107. <https://doi.org/10.22054/qjss.2010.874>. [In Persian]
- McCluskey, G., Fry, D., Hamilton, S., King, A., Laurie, M., McAra, L., & Stewart, T. M. (2021). School closures, exam cancellations and isolation: the impact of Covid-19 on young people's mental health. *Emotional and Behavioural Difficulties*, 26(1), 46-59. <https://doi.org/10.1080/13632752.2021.1903182>
- Middleton, K. (2020). The longer-term impact of COVID-19 on K-12 student learning and assessment. *Educational Measurement: Issues and Practice*, 39(3), 41-44. <http://dx.doi.org/10.1111/emip.12368>
- Moffitt, R. L., Padgett, C., & Grieve, R. (2021). The impact of emoji use and feedback medium on perceptions

of marker personality in online assessment feedback. *Learning and Individual Differences*, 92, 102093. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2021.102093>

Mometrix, T. (2020). *NYSTCE Assessment of Teaching Assistant Skills (ATAS) (095) Test Secrets Study Guide: NYSTCE Exam Review for the New York State Teacher Certification Examinations*, New York: Mometrix Media.

Montenegro-Rueda, M., Luque-de la Rosa, A., Sarasola Sánchez-Serrano, J. L., Fernández-Cerero, J. (2021). Assessment in higher education during the COVID-19 pandemic: A systematic review. *Sustainability*, 13(19), 10509-10521. <https://doi.org/10.3390/su131910509>

Mortezaei Haftador, A.M., Shirazi, F. & Mohebbi, Z. (2021). Online class or flipped-jigsaw learning? Which one promotes academic motivation during the COVID-19 pandemic?. *BMC Med Educ*, 21, 499-507. <https://doi.org/10.1186/s12909-021-02929-9>

Nie, Y. (2020). On-line classroom visual tracking and quality evaluation by an advanced feature mining technique. *Signal Processing: Image Communication*, 84, 1-6. <https://doi.org/10.1016/j.image.2020.115817>

Ortiz, K. R., Rice, M. F., Curry, T., Mellard, D., & Kennedy, K. (2021). Parent Perceptions of Online School Support for Children with Disabilities. *American Journal of Distance Education*, 35(4), 276-292. <https://doi.org/10.1080/08923647.2021.1979343>

Rabiman, R., Nurtanto, M., & Kholifah, N. (2020). Design and Development E-Learning System by Learning Management System (LMS) in Vocational Education. *Online Submission*, 9(1), 1059-1063. <https://eric.ed.gov/fulltext/ED605316>.

Raje, S., & Stitzel, S. (2020). Strategies for Effective Assessments while Ensuring Academic Integrity in General Chemistry Courses during COVID-19. *Chemical Education*, 97(9), 3436–3440. <https://doi.org/10.1021/acs.jchemed.0c00797>

Rippé, C. B., Weisfeld-Spolter, S., Yurova, Y., & Kemp, A. (2021). Pandemic pedagogy for the new normal: Fostering perceived control during COVID-19. *Marketing Education*, 43(2), 260-276. <https://doi.org/10.1177/0273475320987287>

Sadati, L., Abjar, R., Nosrati Abarghooe, S., Edalat, F., & Nouri, Z. (2022). E-learning challenges and opportunities as experienced by the students Alborz University of Medical Sciences during the Covid-19 pandemic: A qualitative study. *Educational Development of Judishapur*, 12(4), 1011-1023. doi: 10.22118/edc.2021.285805.1801. [In Persian]

Seraji, F., Malmir, R., & Abbasi kasani, H. (2021). The study of teachers' motives and usage of social networks. *Technology of Education Journal (TEJ)*, 15(2), 261-275. doi: 10.22061/tej.2020.6566.2414. [In Persian]

Seraje, F., & Shakouri, N. (2020). Barriers of Parents' involvements in Qualitative Evaluation: A Qualitative research. *Educational Measurement and Evaluation Studies*, 10(29), 229-260. doi: 10.22034/emes.2020.39888. [In Persian]

Seif Derakhshandeh, S., Atadokht, A., Hajloo, N., & Mikaeili, N. (2021). Modeling students' tendency to cyberspace based on individual, contextual and environmental factors: Assessing its psychological consequences. *Journal of Educational Psychology Studies*, 18(44), 153-135. doi: 10.22111/jeps.2021.6635. [In Persian]

Seyf.A(2020). *Ravanshenasi parvareshi novin: ravanshenasi yadgiri va amozesh*. Tehran:doran[In Persian]

Shomaliahmadabadi . M, barkhordariahmadabadi.A (2022). Analysis of cheating among school and college students in virtual exams. *Information and Communication Technology in Educational Sciences*. 21(7). 79 – 92. 20.1001.1.22285318.1401.12.4.5.6[In Persian]

Sahebi, S., rozeh, T., & elyasi, F. (2022). The triangular narrative of the elementary school curriculum in the corona. *Learner-based Curriculum and instruction Journal*, 1(4), -. doi: 10.22034/cipj.2022.50912.1035. [In

Persian]

Siddiquei, M., Kathpal, S. (2021). Challenges of online teaching during COVID-19: An exploratory factor analysis. *human behavior and emerging technologies*, 3(5), 811-822. <https://doi.org/10.1002/hbe2.300>

Sifat, R. I., Ruponty, M. M., Shuvo, M. K. R., Chowdhury, M., & Suha, S. M. (2022). Impact of COVID-19 pandemic on the mental health of school-going adolescents: insights from Dhaka city, Bangladesh. *Heliyon*, 8(4), e09223. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2022.e09223>

Slykerman, R. F., Li, E., & Mitchell, E. A. (2022). Students' experience of online university education during the COVID-19 pandemic: Relationships to psychological health. *Student Success*, 13(1), 32-40. <https://doi.org/10.5204/ssj.2023>

Syafei, M., Mujiyanto, J., Yuliasri, I., & Pratama, H. (2021). Students' Perception of the Application of Portfolio Assessment during the COVID-19 Pandemic. *KnE Social Sciences (Academic International Conference on Literacy and Novelty)*, (pp. 61-70). <http://dx.doi.org/10.18502/kss.v5i7.9320>

Taherpour kalantry, M., & mirzamohmadi, M. (2022). Investigating the methods of monitoring the descriptive evaluation process in South Khorasan province And provide solutions to improve it. *Applied Educational Leadership*, 2(4), 31-44. doi: 10.22098/acl.2022.1559. [In Persian]

Tahmasebzadeh sheikhlari, D., Abbasi, R., & Esmi, K. (2019). Evaluation of the Effectiveness of Portfolio in a Descriptive Evaluation System from the Viewpoint of Teachers in Elementary Schools of Tabriz. *Teacher Professional Development*, 3(4), 15-32. [In Persian]

Teo, O., Pueh, E. (2020). Challenges for conducting the online assessment for a large class in engineering mechanics. *Advances in Engineering Education*, 8(4), 1-5.

Tweissi, A. (2022). The Effects of a Debate-Based Awareness Lecture on Cheating in Online Exams. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 17(11), 35-59. <https://doi.org/10.3991/ijet.v17i11.30031>

Zeinivandnaghā, F. (2018). The validation of an instrument using the activity theory for the evaluation of the students' comprehension of virtual manipulatives in mathematics learning. *Journal of Educational Innovations*, 17(1), 105-130. [In Persian]

معرفی نویسندگان

AUTHOR(S) BIOSKETCHES

محمد علی پور: مدرس دانشگاه فرهنگیان خراسان جنوبی و دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی دانشگاه بیرجند

مینو میری: استادیار دانشگاه و رئیس پردیس امام سجاد (ع) دانشگاه فرهنگیان بیرجند

سید علیرضا قاسمی: آموزگار آموزش و پرورش استان خراسان جنوبی و دانشجوی کارشناسی ارشد گروه استعدادهای درخشان روانشناسی تربیتی دانشگاه بیرجند

مهدی سالارصادقی: آموزگار آموزش و پرورش استان تهران و دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی شناختی دانشگاه تهران